

Летни размисли за едно проучване

Дарина Палова, ПДИ

Кратка предистория:

След измененията на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) през 2007 г., в § 18 на заключителните разпоредби от закона беше въведено задължение за субектите по чл. 3, ал. 11 да определят длъжностни лица от съответната администрация, които да отговарят пряко за предоставянето на обществена информация, както и да обособят подходящо място за четене на предоставената информация.

ция.

Това трябваше да бъде направено, съгласно закона, в 6-месечен срок от влизането му в сила.

Във връзка с тези изменения, решихме да подадем заявления до различни централни институции, за да разберем дали са изпълнили това свое задължение.

Подадохме общо 29 заявления: 16 - до министерства, 1 - до Министерски съвет (МС), 11 - до държавни агенции (ДА), 1 - до Съвета за електронни медии (СЕМ).

Ето, какво се случи:

1. Първоначално изпратихме всички заявления по електронна поща. Решихме да ги изпратим по този начин, за да тестваме до каква степен въпросните институции имат практика да отговарят на електронни заявления. Както е известно, в чл. 24, ал. 2 от ЗДОИ е предвидена възможност за подаване на такива заявления: заявлението се счита за писмено и в случаите, когато е направено по електронен път, при условия, определени от съответния орган.

Оказа се, че отговорът на електронно заявление е сериозен проблем за преобладаващата част от институциите. На практика по този начин получихме отговори само от 4 държавни органа: Министерство на финансите, Министерство на извънредните ситуации, Министерство на държавната администрация и административ-

ната реформа и Агенцията за социално подпомагане. Що се отнася до останалите: една част от тях приеха електронните заявления, но изпратиха отговорите си по пощата, вместо в мейл, други като Министерство на околната среда и водите, Министерство на външните работи, Агенцията по обществени поръчки, Държавната агенция за информационни технологии и съобщения (ДАИТС) и Дирекцията за национален строителен контрол (ДНСК) изрично поискаха да изпратим повторно заявленията си, този път по пощата, като условие за тяхното разглеждане. В два от последните случаи, „гори“ бяха склонни да ни предоставят информация и по този начин, стига да си подпишем електронното заявление с електронен подпис. С което пък ние не се съгласихме.

ТЕМИТЕ В БРОЯ:

Летни размисли за едно проучване

*Коментар на юриста:
Публични ли са търговските разрешителни и лицензии?*

*От координаторската мрежа:
От Силиста до Страсбург*

*Колонката на гражданина:
Чорапът се разплита - пъзелът се оформя!*

*Достъп до информация за
ежедневна употреба*

*Застъпниците за свобода на
информацията:*

**„ПУБЛИКУВАЙ ТОВА, КОЕТО
ФИНАНСИРАШ“**

Новини

IN MEMORIAM:

*Сър Джон Маркс Темпълтън,
инвеститор, филантроп и
анализатор, почина на 95
годишна възраст*

*ПДИ ще връчи годишните си
награди за принос в областта на
свободата на информацията по
повод Международния ден на
правото да знам - 28 септември*

на стр. 2

2. Лоша новина: някои избочи не ни отговори-ха. Това едга ли е изненада за тези, които имат опит с търсене на информация по закона. Мълчаливите откази отгавна всяват смут в ентузиазма и надеждата им за прозрачно управление. Най-лесно е да не се отговори, но тук мълчанието не е злато, то е по-скоро индикация, че нещо във въпросната институция не е съвсем наред. Ето ги мълчаливите: Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на транспорта, Министерство на вътрешните работи, Държавна агенция „Архиви“, Национална агенция по вписванията, Държавна агенция „Национален статистически институт“, Агенция по туризма, Агенция за хората с уврежданията.

3. Сроковете не са това, което трябва да се спазва. Съгласно ЗДОИ, заявленията за достъп до информация се разглеждат във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 14 дни след датата на регистриране. Като изключим отговорите, получени по електронна поща в рамките на 2-3 дни от изпращане на заявлението² и няколко по обикновена поща - до седмица, за останалите институции най-кратки срокове явно няма. Голяма част от тях почти заковаха в 14-дневния срок по закона, а болшинството дори го просрочиха. Така например, на подадено заявление от 26 май получихме отговори около месец по-късно: на 23 юни - от Държавна агенция по горите, на 2 юли - от Министерство на земеделието и храните. За сравнение, на подадено по същото време заявление, Министерство на правосъдието успя да ни отговори по пощата на 30 май.

4. Нещо куца и при заплащането на информацията. Общо взето, колкото заявления подадохме, толкова разнообразни практики относно заплащането видяхме. Някои институции не ни поискаха пари, защото изпратиха информацията по електронна поща или пък направо я предоставяха с решението си за достъп. Други ни уведомиха, че ще ни я предоставят след заплащане на калкулираната сума, която за една и съща информация в различните институции варираше между 0.10 лв. до 1.59 лв. Имаше и доста интересни решения на въпроса за заплащането като това на Министерство на образованието и науката и на ДАИТС, които ни уведомиха с писмо, че ще ни изпратят електронен отговор само ако предвари-

телно си платим 0.30 лв. Действително, такава сума е посочена в Заповедта на министъра на финансите като разход, който следва да се плати при изпращане на информацията по електронна поща. Но едга ли е практично и още повече - икономично, за да събереш 0.30 лв. за електронно писмо, първо да изпратиш решение по пощата, за което разходваш повече средства, заради употребената хартия и стойността на доставката.

5. Рационалност в прилагането на закона. Този въпрос е свързан с предходния, но някак заслужава специално внимание. Със заявлението си, както стана ясно в началото, поискахме отговор на два въпроса: кой е служителят, определен да отговаря пряко за предоставяне на информацията в съответната институция, и има ли обособено място за четене на тази информация. В общи линии на тези два въпроса може да се отговори, без многословие, в две изречения. Някои го направиха, и за щастие това бяха болшинството от институциите. Избраха практичното решение - изпратиха ни отговор на дадения електронен адрес или пък с решението си за достъп директно ни посочваха служителят и мястото, определени за предоставяне на информация. Но имаше и няколко институции³, които решиха, че просто да ни ги посочат в писмо не е достатъчно, затова трябва да отидем на място (в някои повече от 2 пъти, защото липсваше служител), да заплатим разходите, да направят протокол, за да ни дадат.... един лист. Употребен наполовина, с простици два абзаца - отговор по първия въпрос и отговор по втория. И тук, няма как да не попитаме, за какво беше нужно цялото това усилие, не толкова наше, колкото от страна на служителите в институциите. Ние ли се почувствахме по-добре, защото бяхме обслужени в съответствие с всички правила на „протокола“, или пък служителите, защото свършиха примерно пет неща, вместо едно, за пет пъти повече време и, може би, с пет пъти по-голямо недоволство, че някой им отваря толкова много работа.

Няколко извода, вместо препоръки:

1. Електронната поща пътува по-бързо и е по-евтина от обикновената. (Моля ви, използвайте я!)
2. Обикновената поща е за предпочитане пред посещението на място, когато става въпрос за пре-

гоставяне на малка по обем информация, по формата на няколко изречения.

3. При заплащане на разходите по предоставяне на информация има място за преценка. Заповедта на министъра на финансите определя нормативи за разходите, но може би трябва да бъде актуализирана, защото през 2008 г. един диск едва ли струва 5 лв. без ДДС, както е било през 2001 г.

4. Не е нужно пълномощното, с което заявителят упълномощава друго лице да получи исканата информация, да бъде нотариално заверено. Такова задължително изискване например се оказва, че съществува в Министерството на труда и социалната политика.

5. Благодарение на проучването две от институциите междувременно определиха своите служители и място. (Е, значи не е било напразно!)

За финал, признаваме си, имаме един пропуск. Не отидохме да си вземем част от информацията. Тя още ни чака, там някъде, на ВРАТАТА, в Държавна агенция по горите. Защо ли? В отговора си на нашето заявление, от Агенцията надълго ни обясниха, че има заповед на директора на Национално управление по горите, с която е определен служител, че междувременно то е преобразувано в Държавна агенция по горите, но тази „...заповед е действаща и може да бъде прочетена на вратата на кабинет „Деловодство“ №510, в Държавна агенция по горите, находяща се на бул. „Христо Ботев“, № 55, етаж 5 „.

Благодарим на тези, които ни предоставиха информацията бързо, лесно и достъпно! Благодарим и на другите, без които нямаше да можем да направим разлика!

Публични ли са търговските разрешителни и лицензи?

Фани Давидова, ПДИ

От няколко години, в гараж на нашата кооперация отвориха магазин за дрехи втора употреба. По късно той се превърна в магазин за пакетирани храни. От три месеца магазинът вече е сладкарница. Опитах да получа от общината отговор на въпроса - има ли право търговецът да преустройва магазина си в сладкарница. Подадох заявление за достъп до обществена информация, с което поисках да ми бъде предоставен достъп до строителните книжа на въпросния обект. Беше ми отказано, на основание защита на интересите на трето лице. В решението си за отказ, кметът посочваше, че е поискал съгласието на търговеца информацията да ми бъде предоставена, но той е отказал. Правомерен ли е отказът на кмета да ми предостави документите за преустройство на магазина, който се намира в сградата, в която аз също съм собственик. Какви други документи мога да получа, свързани с дейността на този търговец

Поставят се два въпроса:

Публични ли са архитектурните проекти и строителни книжа за строеж или преустройство на търговските обекти?

В качеството Ви на собственик в етажната собственост имате право на достъп до всички строителни книжа. Спорен е въпросът дали принципно строителните книжа на един обект са публична информация, но по отношение на останалите собственици в сградата - няма никакво съмнение - имате право на достъп до тях. Не само това. Съгласно изискванията на Закона за устройство на територията, в съществуваща жилищна сграда с режим на етажна собственост се допуска преустройство и промяна на предназначението на жилищно помещение или на самостоятелно жи-

лице в кабинет за здравни нужди, за офис или за ателие за индивидуална творческа дейност, свързани с достъп на външни лица в сградата, ако обектите се намират на първия или на полуподземния етаж, преустройството им е съобразено със санитарно-хигиенните, противопожарните и другите технически изисквания и въз основа на изрично писмено нотариално заверено съгласие на всички собственици на жилища - непосредствени съседи на обектите. Очевидно е, че за да има вашето информирано съгласие, собственикът следва сам да предостави проекта за преустройство на помещението. Ето как по отношение на собствениците, не може строителните книжа да бъдат тайна.

Кои документи, свързани с дейността на търговските обекти, са публични?

Сложно е да се отговори еднозначно за всички търговски обекти. Ще конкретизираме отговора на въпроса по отношение на търговските обекти, търгуващи с храни, защото очевидно става въпрос за такъв търговски обект.

Съгласно Закона за храните (ЗХ), производство и търговия с храни в страната се извършва само в обекти, регистрирани по реда на ЗХ, които отговарят на хигиенните и/или на ветеринарно-санитарните изисквания, определени с нормативен акт. Регистрацията на обект за производство или за търговия с храни се извършва от Регионалната инспекция за опазване и контрол на общественото здраве (РИОКОЗ), съответно от регионалната ветеринарномедицинска служба (РВМС) по местонахождението на обекта. Регионалната инспекция за опазване и контрол на общественото здраве, води регионален регистър на обектите за производство и търговия с храни, който съдържа:

1. номер и дата на издаденото удостоверение на

регистрирания обект;

2. адрес на обекта;

3. вид на обекта (за производство или за търговия);
4. групи храни, които се произвеждат или предлагат в регистрирания обект;

5. фирмата или името на лицето, което извършва дейност по производство или търговия в обекта;

6. дата и основание за заличаване на регистрацията.

Описаният регистър е публичен, съгласно разпоредбите на ЗХ. Достъп до него е възможен и по интернет. Публични са и документите, които се съдържат в регистъра.

Най-лесният начин да проверите дали въпросната сладкарница работи законно, разбира се, е да проверите в интернет. Ако обаче нямате възможност, можете на място - в РИОКОЗ - да поискате достъп до публичния регистър на търговците и производителите на храни. Не е необходимо да подавате специално заявление за достъп до информацията.

От Силистра до Страсбург Йордан Георгиев, областен координатор на ПДИ за Силистра

През 1997 година демокрацията у нас беше млада и наивна, а Фондация ПДИ - току-що учредена. Три години след това Дружеството на журналистите в Силистра бе сред партньорите на Съюза на българските журналисти и „Коалиция 2000“, в проекта „Заедно срещу корупцията“. Като председател на дружеството тогава бях домакин на една дискусия, завършила с импровизирано учредяване на общество „Заедно срещу корупцията“. Така се приобщих към идеята, каузата, мисията, известна като „достъп до информация“.

Началото бе трудно.

Хората бяха скептични, журналистите - себични, а администрацията - с първичен мантилет

Дори журналистите не бяха убедени, че да влезеш без взлом в кухнята на една администрация, като напишеш заявление за достъп до информация и се подпишеш под него, е смисленият и ефикасен ход, след като после се налага да чакаш като Гюро Михайлов за отговора. Да не говорим за публикациите, които като координатори на ПДИ публикувахме в местните и регионалните медии. Колегите ни (още неориентирани в обстановката), като чуеха за „фондация“ и „проект“ настръхваха. Така де, някои трошат пари, а те да ги отразяват безплатно. Какво като проблемът е общественозначим и актуален. Такива бяха, уви, настроенията (породени от едни други фондации, с едни други проекти).

Най-щедро ми подагоха ръка в по-малките населени места в Силистренска област (където журналистическото любопитство бе крехко, а администрацията - с нисък капацитет) - в частното радио „Рая“ - Дулово, и в „Тутракански глас“. И в регионалните силистренски медии, разбира се, но след приятелски изпити кафета. Седмичникът „Събеседник“ на колежката Цветана Игнатова (впоследствие заместник-кмет на Община Силистра, а сега - началник на отдела за връзки с обществеността, протокол и международно сътрудничество) бе сред първопроходците. Месечните общинарски вестници на Ситово и Главиница - също. Пак там проведохме и първите обучения за представители на администрациите. Тогавашните им кметове инж. Джеват Яшар и г-р Мариан Керчев бяха от младото поколение градоначалници, които оценяваха „нововъведението“. Неслучайно само няколко години по-късно тези общини бяха сред първите в региона и в Североизточна България, създали „Информационни центрове за обслужване на граждани на едно гише“.

Първата истинска радост за спонтанна гражданска активност ми създаде силистренецът Костян Димитров, вечно усмихнат мъж, над средната възраст. Тривиално, но факт - не му дават достъп до документация, от която има нужда във връзка със съдебно дело за наследствена земя. Прочел човекът за ПДИ в местната преса, намира ме и казва: „Искам да заведа дело и да отстоявам правото си на достъп до информация“. Тогава за пръв път потърсих юридическа помощ от адвокат Даниела Стоянова (впоследствие юридически консултант за областта от името на ПДИ), а после и от юридическия екип на фондацията. Делото стигна до Върховния съд, а Константин Димитров и днес не пропуска да благодари за съдействието, респектирало администрацията. Идва ред на неотстъпчивостта на Калина Грънчарова, главен редактор в момента на „Тутракански глас“. Бивш „глас на общината“ от кабелното радио, тя заведе 4 дела срещу днешния градоначалник инж. Георги Георгиев. Причината: отказ да получи информация за одита на бюджета на общината (Какво като тази информация е чиста проба... обществена). Резултатът: работа за Александър Кашъмов (ръководител на юридическия екип на ПДИ) и на колегите му Кирил Терзий-

ски, Фани Давидова и Дарина Палова. „Работата“ в Тутракан стана толкова дебела, че едно от делата вече е в съда в Страсбург. Защото Калина Грънчарова не приема за справедливо българските магистрати да я осъдят да плаща 1000 лева, плюс разноски по делата, понеже са преценили, че „кметът е обиден“. Иначе всички водени от нея дела по ЗДОИ бяха спечелени.

Росица Лечева и Пламен Дачев от частното ефирно радио „Рая“ в Дулово също са „клиенти“ на ПДИ. От години. Заради непримиримостта им в борбата срещу кметската администрация, която упорито не признава правилата. С времето и Лечева, и Дачев разшириха интереса си към обществена информация, разбирайки, че кметството не е единственото, което я... крие. Любопитно бе, че колежката Дачев

гори като общински съветник ползваше ЗДОИ, за да се сдобие с информация за събития в общината

която като избраник на народа би трябвало да притежава по закон. Но не я притежаваше!

Кметът на Силистра инж. Иво Андонов, който управлява трети пореден мандат, вече пета година е абониран за заявления за достъп до информация. Предимно от колежката Росица Стефанова (преди репортер в несъществуващия вече всекидневник „Успех - Силистра“, а сега - в електронния вестник „Репортер Силистра“). В арсенала на журналистката (която все смята, че призванието ѝ е да „стреля“ със заявления срещу кмета, за да не скучаят служителите му) влизат въпроси като „рамки на бюджета“, „разходи за командировки в чужбина на кмета“, „заплати на определени служители“, „разходи в N-ските общински фирми“.

Дирекцията в Силистра на Националната агенция по приходите бе сред първите в региона, на чието табло „цъфна“ конспект от ЗДОИ и примерно заявление. За да знаят клиентите на агенцията, че имат и това право. Да бъдат информирани. Нововъведението бе дело на тогавашния директор Николета Колева (сега независим общински съветник) и на Галина Димова (бивш журналист в местната телевизия „Истър“, а от няколко години - PR на агенцията). За съжаление,

на стр. 6

Чорапът се разплита - пъзелът се оформя!

Вилям Попов

Вилям Попов - гражданин
Граждански клуб „Компетентност и морал“, Национална анти-корупционна мрежа, Европейска анти-бедност мрежа, България
Носител на „Златен ключ“ за 2006 г.

Справедливостта изисква да изкажем нашата специална гражданска... благодарност на управляващите и особено на правителството за голямата каша, която забъркаха във връзка с „усвояването“ на предприемачеството, а впоследствие и на структурните еврофондове. Благодарение на високата си компетентност, морал и държавна отговорност, те постигнаха зашеметяващи резултати, които учудиха и Европа и извадиха на повърхността проблемите, за които много експерти, достойни граждани и граждански и неправителствени организации бяха тревога години наред. Поредният „голям шлем“ на управляващите ни вдъхна увереност, че от-

тук нататък еврофондовете ще се ползват в условията на пълна прозрачност и контрол. За достигането да идеала остава една малка крачка - управляващите да разберат, че „контрол“ може да означава единствено „граждански контрол“. В държавното управление понятието „самоконтрол“ е равнозначно на „без контрол“. Осигуряването на контрол чрез създаване на нови йерархични структури и абсолютна централизация, без силно равностойно гражданско участие, ще бъде само един процес на разкриване на все нови и безсмислени структури на „контролори на контролорите“, търсене на външна експертна помощ и т.н.

Тук представям следващи разкрития като звена от този пъзел. Установена е следната процедура за вземане на държавни борчове от външни кредитори: Министерският съвет (МС) прави предложение до Народното събрание (НС) за постановяване на решение за провеждане на преговори и сключване на „заемно споразумение“ за решаване на определен проблем (пари няма, но ние ще вземем заем, ще отчетем решаване на проблема, а след това други да му мислят!); обсъждане на предложението в бюджетната и съответна на тематиката на заема пред друга комисия, гласуване в пленарна зала (да сте чували за такова гласува-

не?); издаване на решение от НС; сключване на заема. В по-голямата си част „заемните споразумения“ са подписани от министъра на финансите и/или от съответния ресорен министър. Има случаи при заеми от Световната банка за развитие, които са подписвани от наши дипломатически служители в САЩ. Относно прозрачността на тази специална дейност управляващите имат, разбира се, много ефектен и категоричен начин на отговор: нищо не е било секретно и всички решения са публикувани официално в „Държавен вестник„! Това е вярно, но е вярно, че цялата описана процедура и иницирането ѝ не са били нито публично разгласявани, нито предварително публично обсъждани. И тъй - по следите на операцията „заем до гупка“.

На 14 юли 2008 г. със заявление поисках от Председателя на Народното събрание да ми предостави следната информация:

1. Копия от всички решения на Народното събрание за даване на съгласие за сключване на заемни споразумения между Република България и външни кредитори, по предложения на МС, за периода 1990 - 30.06.2008 г.

2. Копия от протоколите на обсъждане на предложенията на МС (т. 1 по-горе) за даване на съгла-

на стр. 7

от стр. 5

примерът им няма много последователи.

И РЗОК - Силистра, е сред „отличниците“ в усвояването и прилагането на правилата на ЗДОИ. Благодарение на първата си завеждаща връзките с обществеността (Веселина Проїнова).

В България, както и в над 70 страни по света, има закон за достъп до информация. Ще има ли обаче скорозна (само)регулация и по този проблем, за да се топи разстоянието между администрацията и гражданите като неин работодател?

сие за сключване на заемни споразумения между РБ и външни кредитори в комисиите на НС, със списък на присъстващите и гласуването на всеки от тях.

3. Копия от протоколите на пленарните заседания на НС, на които са обсъждани и гласувани предложенията на МС (т. 1 по-горе) за даване на съгласие за сключване на заемни споразумения между РБ и външни кредитори.

4. Копия от протоколите на системата за гласуване в пленарна зала на гласуванията на предложенията на МС (т. 1 по-горе) за даване на съгласие за сключване на заемни споразумения между РБ и външни кредитори.

В отговора от 21 юли 2008 г. се съдържаха списък на обнародваните в „Държавен вестник“, решения на Народното събрание за даване на съгласие за водене на преговори и сключване на заемни споразумения от Министерски съвет, в периода 1990-30.06.2008 г.. Оказва се, че за този период управляващите са сключили 46 (!) заема с външни кредитори, разпределени по години: 1992 г. - 2 бр., 1993 г. - 3 бр., 1994 г. - 1 бр., 1995 г. - 3 бр., 1996 г. - 3 бр., 1997 г. - 4 бр., 1998 г. - 3 бр., 1999 г. - 8 бр., 2000 г. - 3 бр., 2001 г. - 3 бр., 2002 г. - 3 бр., 2003 г. - 1 бр., 2004 г. - 1 бр., 2005 г. - 1 бр., 2006 г. - 1 бр., 2007 г. - 3 бр., 2008 г. (до 30.06) - 2 бр. Сравнявайки тези данни със справките от Министерство на финансите, (за които вече бях споменал в предишната публикация) установих, че има сключени редица заеми извън тези 46, но това е друга пиеса. Тъй като информацията от Министерство на финансите е в голям обем и много разнообразна, тук ще представя само някои обобщени данни и по-интересни случаи.

СПРАВКА за сключените с Европейска инвестиционна банка държавни заеми и заеми, по които е предоставена държавна гаранция
Тук фигурират общо 25 заема на обща стойност 2 088 млн. евро, в т.ч. 18, сключени с решение на НС:

- изграждане на център на РВД (ръководство на въздушното движение) - 60 млн. евро;
- изграждане на „Летище София“ - 60 млн евро;
- автомагистрала „Тракия“ - 100 млн. евро;

- Енергия II - 60 млн. евро;
- транзитни пътища (фонд „Републиканска пътна инфраструктура“ - РПИ) - 721 млн. Евро, от които няма усвояване по заема за 380 млн.,
- най-голям заем - 700 млн. евро като „Кредитно споразумение за структурен програмен заем“, подписан от Министерство на финансите на 14.11.2007 г. - още няма усвояване. Условия на заема: усвояване на траншовете, гратисен период от 6 години, крайна дата на погасяване - до 25 години от датата на отпускане.

СПРАВКА за сключените през периода 01.01.1990 - 31.12.2007 г. заемни и гаранционни споразумения между Република България и Международната банка за възстановяване и развитие

Сключени са 36 заема (от които 13 - погасени), на обща стойност 1 154 млн.щ.г. и 1 174 млн.евро, в т.ч.:

- проект за реструктуриране и модернизация на „В и К“ дружествата - 98 млн. щ.г.;
- проект за оздравяване на железницата - 95 млн.щ.г.;
- проект за реформа в сектора на здравеопазването - 26 млн.щ.г. и 68 млн.евро;
- реструктуриране на системата за социална защита - 146 млн. DEM (погасен);
- групи - за реструктуриране на селското стопанство, кадастър и имотно състояние, социални инвестиции и насърчаване на заетостта и мн. др.

СПРАВКА за сключения със „Ситибанк“ - САЩ, заем, по който е предоставена държавна гаранция

- Програма за модернизация на 5 и 6 блок на АЕЦ „Козлодуй“ - 77 млн.щ.г.

СПРАВКА за сключения с ЕВРАТОМ заем, по който е предоставена държавна гаранция

- Програма за модернизация на 5 и 6 блок на АЕЦ „Козлодуй“ - 212 млн. евро.

СПРАВКА по заемите, получени през периода 01.01.1990 - 31.12.2007 г., по линия на ЕС и Г-24, в

подкрепена на платежния баланс и структурната реформа

Заемодатели - Европейска икономическа общност, Финландия, Норвегия, Япония, Китай, Световната банка за възстановяване и развитие, Канада, Швейцария, Австрия.

- Обща стойност: 308 млн. щ.д.; 210 млн. австр. шил.; 1 040 млн. евро - всичките погасени, с изкл. на 100 млн. евро.
- Заем от Кувейт за „Летище София“ - 12,3 KD при 5% лихва до 2017 г.

СПРАВКА за сключения с „Експорт Импорт Банк“ на Руската Федерация заем, по който е предоставена държавна гаранция

- Програма за модернизация на 5 и 6 блок на АЕЦ „Козлодуй“ - 80 млн щ.д. до 2020 г.

СПРАВКА за заемите, получени през периода 01.01.1990 - 31.12.2007 г., по линия на официалното финансово сътрудничество с Федерална Република Германия - 36 млн. евро за 40 год., с 10 години гратисен период, при лихва 0,75%.

Разплитането на чорана и подгреждането на пъзела продължава.

Възможно е (и най-вероятно е така!) да съществуват още доста сключени „заемни споразумения“

от местната власт (например за София това е категорично!). Затова си разрешавам да повтора моя призив към гостъпниците от неформалната мрежа в България, които намират описания проблем за обществено значим и интересен за тях, да поискат информация от кмета на собствената си община относно:

- всички получени и предстоящи за получаване външни финансови ресурси - от фондове, заеми, помощи и др. - размер, предназначение, заемни условия и др.;
- искано ли е мнението на гражданите при сключването на заемите (те ще са тези, които ще ги изплащат!);
- движението на финансовите потоци от получателя (заемополучателя) до бенефициента и по възможност - за тяхната редукция при „преминаване“ от едно ниво на следващото;
- реализирани или планирани ефекти от изпълнението на съответния проект;
- други въпроси - добавени от всеки гостъпник.

С уважение и успех на всички гостъпници!

Достъп до информация за ежедневна употреба Фани Давидова, ПДИ

Преди време под прозорците ми, в центъра на София, отвориха ресторант. С градина!!! Ама точно под прозорците ми - честно. Ако искам, мога да целя клиентите с костилки от плодове според сезона. Не ми стана особено драго, особено като си представих бъдещия си постоянен спътник - миризмата на кюфтета, но по принцип съм твърдо привърженик на тезата, че частният бизнес трябва да се подкрепя, най-малкото - да не му се пречи. Затова - отворили си хората ресторант - да си работят.

Още първата вечер стана ясно, че между нас и собствениците на ресторанта няма да разцъфти красива дружба. Първата вечер веселбата продължи след полунощ, но хайде - откриване. Втората вечер приключи малко по-рано, но затова пък беше два пъти по-весело. Третата вечер - рожден ден, явно на човек, който беше решил, че му е за последен път, та затова ще си празнува както трябва. И така...

В края на първата седмица говорих с управителя на заведението, да се разберам „като хората“. Не искам да викам полиция или да торозя частния бизнес, обаче в 11 часа през нощта, шумът, който нахлуваше от градината - право през моите прозорци, беше като от сцената със сватбата във филма

¹ Източник: <http://www.babyklappe.info/>

„Ъндърграунд“ на Костурица. Управителят учтиво ме изслуша и ме увери, че съм напълно права. В края на втората седмица говорих с втория управител, който още по-учтиво каза, че ми съчувства. В края на третата седмица, разбрах, че съчувствието на управителите няма да притъпи слуха ми и ще трябва да търся друг начин за справяне с проблема.

Първото, което ми хрумна, е да потърся регламент, който да указва какви са изискванията към заведенията за спазване на определено работно време, къде мога да се оплача и коя институция следва да контролира и санкционира ганданията по улиците след 22 часа. Просто, нали? И на мен така ми изглеждаше - работа за 5 минути. Започнах да търся в интернет страниците на институциите - убедена, че там са описани функциите на административните структури, техните правомощия и нормативните документи, на основание на които администрацията работи.

Сцена първа - търсене в интернет.

На интернет страницата на района, в който живея - Триадица, Столична голяма община (СГО), намерих:

1. проектобюджет на общината за 2007 година - прескачам го, въпреки очевидната ползност на този документ;

2. информация за това, че повечето изследователи смятат, че „ТРИАДИЦА“ е византийското име на гр. Средец или гръцка транскрипция на името Средец - тук се изпълвам с гордост - явно живея на място с гревна история;

3. описание на административните услуги, закодирани с тайнствени съкращения като Обр. № 3 - СРИ; Обр. № 2 - ПКСД; Обр. № 6а - ГКР - гордостта ми продължава да расте, очевидно това са магични руни, с които администрацията работи;

4. попадам на странни съобщения, като например това, че на ул. „Буздуджа“, във вътрешен двор има изоставена къща - сборище на бездомни кучета; също така има задръстен канал на кръстовището на ул. „Буздуджа“ и ул. „Цар Асен“, а пък на ул. „Доспам“, покрай градинката, уличното осветление е повредено. Следват две страници несвързани едно с друго изречения, някои от които последвани от гън въпроси. Любимо ми стана: „На ул.

„Еди-коя си“ ресторант „Еди-кой си“ създава проблеми на живущите. Законен ли е?“ Недоумявайки какво по дяволите чета, разбирам, че тези факти всъщност представляват част от протокол на заседание на среща между администрацията и управители на етажни собствености, от 31 януари 2008 г. Това е в раздел „Актуални новини“.

На страницата на района няма и дума за въпроси или жалби на граждани - така у мен се заражда чувството, че живея в идеален свят, в който хората нямат проблеми, следователно нямат необходимост да се оплакват. След час и половина смях до сълзи със страницата на район Триадица, продължавам да си търся регламент за работата на заведенията.

2. На интернет страницата на СГО се въодушевявам от дълго начално меню с над 20 категории, публични регистри и пр. Тук обаче също няма и помен от това към кого да се обърна, каква жалба да отправя и до кого да я адресирам. В т. нар. „Столичен форум“, раздел „Обществен ред и сигурност“, има 48 идентични на моето оплакване и нито един отговор от общината. Ама нито един. Някои от оплакванията имат забележителни текстове, но това е друга тема. Защо общината не е отговорила, не е ясно. Явно форумът съществува, за да могат гражданите да си споделят грижите, пък дано им олекне.

3. Интернет страницата на Столичния общински съвет поне е подредена и ясна. Откривам две наредби, които регламентират обществения ред и работата на търговците на територията на столицата, но в тях - нищо конкретно, освен изричната разпоредба, че по принцип се „Забранява викането, пеенето и шумния говор и използването на озвучителни системи на обществени места“, обаче „Свиренето на музикални инструменти и пеенето за обучение, репетиране, преподаване и музициране може да става само от 08.00 - 14.00 и от 16.00 - 22.00 часа“. Иначе казано, дори да приемем, че в заведението под нас не викат и не шумноговорят, а преподават и музицират, то те трябва да престанат в 22 часа! Това е.

Дребни детайли за автора на настоящата статия

С юридическо образование съм - значи би следвало да съм запозната с нормативната уредба или поне да знам къде да търся това, което ми трябва.

на стр. 10

Работя в Програма Достъп до Информация, значи, имам опит в търсенето на информация за гражданите, а така също познавам административните структури и знам кой с какво се занимава. Ето защо - продължавам нататък в търсенето. Следват:

4. Интернет страницата на Регионалната инспекция за опазване и контрол на общественото здраве (РИОКОЗ) - София - търсенето вече гостаме е поизнервило, обаче тук доброто ми настроение започва да се връща: съобщението „До всички граждани, нуждаещи се от обработка срещу кърлежи, бълхи, мухи и хлебарки“, веднага ме развеселява. Представям си как персонално ме обработват срещу бълхи. Отварям главното меню. В раздела административни услуги - нищо по моя въпрос. Макар че много добре знам, че РИОКОЗ извършват различни проверки и имат правомощия да издават констативни актове за нарушения - информация как да се случи това - няма.

Отново в главното меню на страницата съзирам раздел - „Тематични проверки“. Викам си - А! Тука сме! Да, ама там намирам единствено информация за проверки в столични училища от преди една година. В раздел „Храни“ ми препоръчват да подгържам здравословно тегло и да избягвам солта, а в болезнената за мен тема „Шум“, ако искам, мога да прочета „Анализ на шумовото замърсяване на град София за 2007 година“. Не искам.

По въпроса кой нормативен акт урежда правата на гражданите по отношение на шума - продължавам да бъда в неведение. Продължавам търсенето.

5. Интернет страницата на Министерство на Здравеопазването (МЗ) - море от наредби, правилници и стандарти, в което обикновен гражданин, имащ какъвто и да е простичък, ежедневен проблем - абсурд да се справи. Наредбите не са подредени по теми, датите също са разместени. Няма секция за граждани, няма го дори клиширания раздел „Най-често задавани въпроси“.

6. Интернет страницата на Министерство на Околната Среда и Водите - същата като на страницата на МЗ - хаос от препечатани устройствени правилници, стратегии, планове за развитие. Тук поне има раздел „Достъп до обществена информация“, не че този раздел ще помогне на няко-

го, който не е имал вземане-даване с администрацията.

Много от клиентите на ПДИ са се обръщали към нас с подобни на моето търсене на информация. Започвам да си обяснявам особения блясък в очите им, треперенето на ръцете и леките фалцетни нотки в гласа. Вече започвам да ги придобивам и аз.

Половин работен ден отиде - работодателят ми е толерантен, ама все пак, добре че не разбра с какво се занимавам в работно време. Приключвам с решаването на личните си проблеми за днес, отивам да работя за обществените.

Сцена втора - търсене в нормативна база данни

На следващия ден продължавам търсенето. Личният ми интерес се е превърнал в научно изследване. Захващам се с компютърната правна система, която се ползва в нашия офис. Да припомним - търся нормативната уредба, даваща отговор на въпроса какво мога да направя, ако ресторантът под прозорците ми „гъни“ след полунощ. Най-накрая се сдобивам с нея.

За да направиш такова търсене и да си свършиш работа, трябва да имаш:

- а) нормативна система - тя струва скъпо;
- б) подходящо образование, за да знаеш какво и как да търсиш - това струва още по-скъпо;
- в) свободно време или толерантен работодател.

Освен това трябва да си наясно с функциите и правомощията на отделните институции, трябва да можеш да пишеш жалби, да знаеш до кого да ги изпратиш, какво и кога да очакваш като отговор или реакция.

Питам се какво правят хората, които нямат постоянен достъп до интернет, не разполагат с някоя от правните системи и работят на пълен работен ден. Колко дни отпуска трябва да си вземат, за да се справят с работещо нощно заведение под прозорците им или със съседката, отглеждаща 38 котки в апартамента си, или с отворилата в гараж незаконна сладкарница, или още с Бог знае какви елементарни ежедневни проблеми?

В крайна сметка установявам, че регламентите,

които се отнасят до проблема ми, са:

- ЗАКОН за защита от шума в околната среда,
- НАРЕДБА № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието (по-конкретно Приложение №2),
- НАРЕДБА № 1 за обществения ред и опазването на общинските имоти на територията на Столична голяма община,
- НАРЕДБА за реда и условията за извършване на търговска дейност на територията на Столичната община.

Сцена трета - търсене по телефоните на отговорните институции

Както казах, личният ми интерес се е превърнал в научно изследване, вече познавам нормативите, но прозвънявам отговорните институции с въпроса „Какво да направя, ако ресторанта-градина под прозорците ми работи до среднощ?“

1. Район Триадица на СГО:

От централата, където звъня, веднага разбират какъв ми е проблемът, явно не съм едinstвената, и моментално ме препращат към отговорния отдел. Там още по-любезна служителка ми съчувства. Пълно било с безобразници! Казва ми, че ресторантът няма право да работи след 22 часа. Откъде е сигурна? Ами така знае - сигурна била. Обаче, общината няма правомощия в тази посока - нищо не можели да направят. Да съм викнела полиция. Къде пише, че заведенията не могат да работят след 22 часа? Тя не помни точно, ама това е сигурно!!!

2. РИОКОЗ - София:

Отново от централата веднага схващат къде ми е болката и ме свързват с лабораторията, която прави шумовите замервания. Служителката отново е много учтива. Получавам имената на нормативните актове, които ми препоръчват да прочета и ако искам да напиша жалба. Ама първо да се опитам да се разбере със собствениците - ако не стане, все пак да викна полиция. Със заве-

дения много трудно се оправяли.

Сцена четвърта - няма. Има обобщен финал

И така. Ако заведение във вашия квартал работи шумно и ви пречи, следва да направите следното:
1. Викате полиция, най-добре е да се обърнете към кварталния отговорник, но може да звъннете и в РПУ. Искате от тях да направят предупреждение на заведението за работното време и шума. Когато полицията дойде, съставя протокол, добре е да имате още двама-трима съседи - свидетели.
2. Когато съберете две, три такива жалби, придружени с протоколи, отправяте жалба до кмета, с молба да наложи санкции, съгласно цитираната нормативна уредба, и прилагате копия от протоколите.

3. Паралелно с горното - пускате жалба и молба за замерване на шума до РИОКОЗ. Изрично подчертавате, че искате налагане на санкции, в случай че органите установят нарушение.

Вместо заключение

ще споделя полезната за ежедневието на всеки гражданин информация, качена в темата „Психично здраве“ на РИОКОЗ - София :

„С годините и опита - житейски и професионален, човек все повече започва да се интересува от психологията на човешките отношения.“ - съвършено вярно! Прави са от РИОКОЗ - София. „Защото изглежда именно те (човешките отношения) основно причиняват хроничния стрес у съвременния човек. А хроничният стрес, респ. дистресът (патологичният стрес), водят до неадекватно поведение. В един „прекрасен“ момент човек се изчерпва - физически и психически, и решава, например, че няма сили повече да живее“ - не спират с наблюденията от РИОКОЗ - София. Според мен са изследвали граждани, имали административни проблеми в столицата.

„Така в САЩ на всеки 220 секунди някой американец полудява“ - това е тъжното заключение на РИОКОЗ - София. За България обаче, и по-конкретно за София, очевидно такова изследване не е правено. Страх ме е от резултатите...

За да бъде финансовата помощ ефективна, процесът, свързан с нейното предоставяне и използване, трябва да бъде прозрачен - информацията относно този процес трябва да е достъпна както за правителствата, които ползват финансовите средства, за техните законодателни органи, така и за всички заинтересувани групи, включително широката общественост. Ето защо граждански организации от цял свят, групи, работещи за ефективно изразходване на финансова помощ, и застъпници за достъп до обществена информация стартираха кампанията „Публикувай това, което финансираш“ (Publish What You Fund - PWYF - Campaign).

Каква е целта на кампанията?

По-голямата прозрачност в процеса на предоставяне и изразходване на финансови помощи ще доведе до:

- По-голяма степен на отчетност на бенефициента и донора;
- По-голяма възможност за участие във вземането на решение чрез формален и неформален консултативен процес;
- По-качествен обществен дебат за политиките и стратегиите на финансовото подпомагане;
- По-добро разбиране на ефектите от финансираните дейности;
- Обществен мониторинг и контрол върху процеса на финансиране, което спомага за предотвратяване на злоупотреби със средствата и подпомага общественото участие;
- Ефективно предвиждане и разпределяне на ресурсите от страна на донорите и бенефициентите;
- Знание за това кога, къде и от кого ще се предостави финансова помощ.

За постигането на по-голямата прозрачност на всички участници в процеса на предоставяне и получаване на финансова помощ - правителства-донори, правителства-реципенти, международни агенции, трети страни, частни фондации и организации на гражданското общество, които изразходват финансовите средства - работна група от организации, работещи в областта на ефективната помощ, достъпна до информация и прозрачност, стартира консултативен процес за изготвянето на принципи, които да гарантират прозрачност, като по този начин поставят достижим стандарт за обществените и частни институции, които участват в предоставянето и разпределянето на финансови помощи.

Принципи на кампанията:

1. Да се публикува активно информацията относно: правилата и критериите за отпускане на финансова помощ, програмни и секторни стратегии за финансиране за отделни държави и региони, подробни данни за планираната, договорената, получената и изразходената помощ; споразумения за финансовата помощ и всички свързани документи, процедури за обществени поръчки, критерии за оценка, договори и отчети, оценки на ефективността на изразходване на съответната финансова помощ, и всяка възможност за обществено участие в процеса на вземане на решение, протоколи от съответните обсъждания и консултации, както и начинът, по който те са били взети предвид.
2. Всеки има право на информация, свързана с финансовата помощ: обществените институции, участващи в процеса на финансиране, трябва да гарантират правото на достъп до информацията чрез нейното активно публикуване и чрез изграждане на механизми за търсене и получаване на информацията от всеки.
3. Информацията за финансовата помощ трябва да е полезна и съдържателна.
4. Информацията трябва да бъде сравнима: обществените институции, участващи в процеса на финансиране, трябва да събират, управляват и публикуват подробна информация в такава форма, която да позволява да се правят сравнения както в дадена държава, така и между отделните държави.
5. Упражняването на правото на достъп до информацията относно предоставяната помощ трябва да се насърчава: всички участници в процеса на усвояване на средства трябва да съдействат на гражданите да упражняват правото на достъп до информация, свързана с финансовите помощи.

на стр. 13

Проектозаконът за изменение и допълнение на ЗДОИ на първо четене през есента

На 23 юли 2008 г. водещата Комисия по гражданско общество и медиуми одобри двата внесени проектозакона за изменение и допълнение на ЗДОИ. Съгласно правилата за работа на Народното събрание двата текста ще бъдат обединени. Първият проектозакон бе внесен на 28 май 2008 г. от Мартин Димитров от СДС и група народни представители, а вторият на 4 юли 2008 г. от председателя на Комисията за борба с корупцията Бойко Великов и група народни представители. И двата проекта отразяват необходими изменения, които Програма Достъп до Информация е формулирала в годишните си доклади за Състоянието на достъпа до информация в България.

А именно:

- Разширяване на кръга на задължените субекти;
- Въвеждане на изискване институциите да публикуват обществена информация онлайн.
- Въвеждане на правния принцип за надделяващ обществен интерес от разкриването на информация.

Очаква се обединеният текст на проектозакона да бъде гледан на първо четене след лятната ваканция на парламента.

Повече информация: http://www.aip-bg.org/documents/zdoi_campaign_2008.htm

На 7 юли 2008 г. Европейският съд по правата на човека комуникира делото на журналистката Катя Касабова срещу България.

Жалбата е подадена във връзка с осъждането на журналистката от бургаския вестник „Компас“ да плати сума в размер на 7 272 лева по наказателно дело за клевета. Държавата ще трябва да даде отговор на въпроса нарушено ли е правото на свобода на изразяване на журналистката с осъждането ѝ за клевета от Бургаския районен и окръжен съд.

Повече информация: http://www.aip-bg.org/library/dela/kasabova_echr.htm

С решение от 17 юли 2008 г. тричленен състав на ВАС отхвърли жалбата на ПДИ срещу Наредба 40 на МВР и ДАИТС за съхраняването и предоставянето на данни от мобилните и интернет операторите. С жалбата беше ос-

порена на основата на чл.32 и чл.24 от Конституцията властта на двете институции на изпълнителната власт да издадат наредбата, както и съобразността ѝ с Европейската Конвенция за правата на човека. Решението на тричленния състав бе обжалвано от ПДИ пред втора инстанция.

на стр. 14

от стр. 12

Те трябва да информират за това право депутати, журналисти, представители на гражданското общество и всички общности, засегнати пряко от финансирането.

Подкрепянето на принципите на кампанията е гаранция за зачитането и насърчаването на правото на обществото да търси и получава допълнителна информация за процесите, свързани с финансовото подпомагане.

Консултативният процес по принципите ще продължи до 30 ноември 2008 г. Всеки може да даде своето мнение, коментар, забележка или препоръка на страницата на „Публикувай това, което финансираш“. <http://www.pwyf.org/>

За какво ще послужат принципите на PWYF кампанията?

Кампанията „Публикувай това, което финансираш“ ще бъде многогодишна застъпническа инициатива, с цел осигуряването на широка подкрепа за заложените принципи.

След широкото обсъждане принципите ще бъдат финализирани и инициаторите ще призват всички участници в процеса на финансиране - донори и бенефициенти - да ги подкрепят. Правителствата ще бъдат насърчени да ги включат в националното законодателство и да предприемат всички необходими стъпки, за да гарантират тяхното спазване. Международните донори ще бъдат поканени официално да включат тези принципи в политиките за предоставяне на информация.

Началото на застъпническата кампания ще бъде дадено на среща на високо равнище за ефективност на финансовото подпомагане, която ще се проведе в Акра, Гана, през септември 2008 г.

Арабска застъпническа мрежа за достъп до информация. Център за медийна свобода (Мароко), Египетска организация за човешки права, Изследователски център Урдун ал-Джагид (Йордания) и Бахрейнско общество за човешки права са четирите неправителствени организации, които през юли 2008 г. учредиха първата Арабска застъпническа мрежа за достъп до информация. Първата среща на Управителния съвет беше в Казабланка, на 5-6 юли. За есента е запланирана регионална конференция в Каиро, посветена на медиите и достъпа до информация. Предвиждат се серия от национални проучвания върху медии, достъп до обществена информация, бизнес и държавна информация.

30 години Закон за достъп до административни документи във Франция. За да отбележи рождения ден на един от най-старите закони за достъп до информация в Европа, Access Info Europe бе за 2 дни в Париж. Застъпниците за свобода на информацията дискутираха с хората слабо познатия закон, иницираха заявления за информация до правителството и събираха подписи за кампанията „Признай моето право“ (Recognise My Right Campaign). Други събития, с които бе отбелязана годишнината, бяха: разпространяване на брошура за това как работи закона; разпространяване на форма за заявления, която да помогне на хората при търсене на информация; телефонно проучване на правителствени органи, които показваха много слабо познаване на закона.

Напредък по пътя към доброто управление. На 10 юли министър-председателят на Малта Лорънс Гонзи внесе в парламента за второ четене Закон за свобода на информацията. При представянето на закона, той заяви, че колкото и много да се говори за добро управление, истинският тест е, когато управляващите декларират, че няма какво да крият. Правителството на Малта предприе редица стъпки, които доведоха до този закон - от 1995 г. съдилищата могат да изискват правителствени документи като доказателство, а от 2001 г. започна критично обществено наблюдение на информацията, свързана с околната среда. Съгласно Малтийският закон за свобода на информацията, срокът за отговор на заявления е 20 работни дни, като е възможно удължаване до 40 работни дни; при отказ за предоставя-

не на информацията властите трябва да се обосновават. Една година след влизане в сила на закона всяка обществена институция е задължена да публикува информация за своята структура, функции и отговорности и тази информация трябва ежегодно да се актуализира. Законът дава право на достъп на всяко лице, което живее в Малта поне от 5 години и което е гражданин на Малта или на друга страна-член на Европейския съюз или жител на друга държава, която има договорни отношения с ЕС. Източник: <http://www.timesofmalta.com>

Европейската общност и Израел се договориха за обмен на статистически данни. На 11 юли т.г. ЕО и Израел подписаха Меморандум за разбирателство, поставящ началото на обмен на данни от израелска статистическа служба и Евростат в контекста на Европейската политика за добросъседство. Израел е първата средиземноморска държава-партньор, която подписва подобен меморандум. Очаква се да я последват Мароко и Палестина. Приоритетни области за размяна на данни ще бъдат земеделие, енергетика, транспорт, туризъм и външна търговия. В резултат на това ще се предоставят актуални, навременни, достоверни статистически данни, необходими за вземане на политически решения и гарантирането на добро управление.

Нов наръчник за Закона за свобода на информацията в Ирландия. На 15 юли т.г. Mayson Hayes + Curran (ирландска юридическа фирма), заедно с Public Affairs Ireland, публикува „Наръчник за свобода на информацията“ (Freedom of Information Sourcebook). Наръчникът съдържа консолидирана и анотирана версия на законите за свобода на информацията за периода 1997-2003 г. и проследява всички промени в законодателството. Той е изключително полезен и информативен, защото включва текстовете на самите закони, законови разпоредби, решение на информационния комисар и случаи от съдебната практика. Източник: <http://www.mhc.ie>

Европа започва борба с глобалната интернет цензура. Законодатели от Европа и САЩ обявиха необикновена съвместна инициатива за приемане на закон, който да предотврати продажбата на технологии за тайно наблюдение и блоки-

Програма Достъп до Информация ще връчи годишните си награди за принос в областта на свободата на информацията по повод Международния ден на правото да знам - 28 септември

За тях ще бъдат номинирани граждани, неправителствени организации, журналисти, упражнявали активно правото си да търсят информация, както и институции, изпълняващи добре задълженията си по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

Ще бъдат връчени и негативни награди на институции, които не изпълняват задълженията си по ЗДОИ или нарушават правата на гражданите по закона.

Всеки може да номинира в отделните категории, след попълване на публикуваната форма на адрес http://www.r2kd.com/categories_bg.php в срок до 14 септември 2008 г. Специално жури ще определи победителите.

В България Денят на правото да знам бе отбелязан за първи път през 2003 г.

от стр. 14

ране на интернет на авторитарни правителства. В Европейския парламент бе внесено предложение за изготвяне на директива относно Европейски закон за глобална онлайн свобода (EU Global Online Freedom Act). Един от вносителите - холандският евродепутат Маатен - смята, че трябва да има по-голяма прозрачност около участието на европейските интернет фирми в онлайн цензурата. Според данни на международната организация „Репортери без граница“ (Reporters without borders), в резултат на предоставената от Yahoo информация за потребителите са арестувани и изпратени в затвора поне четирима кибер-дисидентни в Китай. Бъдещата директива е подкрепена от Европейската народна партия, Зелената партия, Съюза на либерали и демократи за Европа и от „Репортери без граница“. Текстът на предложението за бъдеща директива.: http://www.julesmaaten.eu/_uploads/EU%20GOFA.htm

Закон ще защитава журналистите в Русия.

Репортерите, разследващи корупцията в Русия, ще бъдат защитени от закон, който ще влезе в сила в началото на 2009 г. и ще им осигури специална защита, подобна на свидетелите в съда. Новият национален план за борба с корупцията, който президентът Медведев ще оповести, включва

и държавна защита за разследващите журналисти. През последните 15 години Русия е третата най-опасна за журналистите страна в света, след Ирак и Алжир. От 1992 г. насам в Русия са убити около 50 журналисти, като повечето случаи са неразрешени.

Източник: <http://www.russiatoday.ru>

Върховният съд на Мичиган постанови, че домашните адреси и телефонните номера на работещите в Мичиганския университет са лични данни. Това решение е резултат от заявление, подадено през 2004 г. от Съюза на учителите, с което се иска информация за 37,218 университетски служители, включително техните имена, домашни телефони и адреси, заплати за 2003 г. и изработени часове. Университетът на Мичиган предоставил цялата искана информация, с изключение на домашните телефони и адреси, защото 16,406 служители на университета отказали да предоставят тези данни за обществен телефонен указател.

Гражданите в Индия имат възможност да подават онлайн жалби, свързани с правото на информация. Правителствена интернет страница <http://rti.india.gov.in> е подновена и гражданите вече могат да подават жалба и да следят тяхното развитие в Централната комисия по информация по електронен път.

**IN MEMORIAM: Сър Джон Маркс Темпълтън,
инвеститор, филантроп и анализатор,
почина на 8 юли 2008 г., на 95 годишна възраст**

„Колко малко знаем за това как да се учим“ е лозунгът, който Сър Джон Темпълтън поставя на своята фондация, но в това изречение се съдържа философията му по отношение както на финансовите пазари, така и погледът му към всяка филантропска дейност. През целия си живот Сър Темпълтън върви срещу течението, прави обратното на това, което прави тълпата. Неотклонното следване на този принцип го превръща в блестящ финансист и инвеститор.

Темпълтън завършва икономика в университета Йейл. Пътуване, белязано от лишения, в Европа и Близкия Изток затвърждава убеждението му, че възможностите за инвестиции са навсякъде. Започва кариера на Уолстрийт през 1937 г. Създава едни от най-големите международни инвестиционни фондове. Успешните му действия на финансовия пазар бързо го превръщат в милиардер.

Не по-малко Сър Темпълтън инвестира в духовното. Паралелно с кариерата, която прави като директор на банки, компании и застрахователни дружества, Сър Джон Темпълтън поддържа близка връзка с Превитерианската църква. Обратно на принципа за нестеливост, който го води в кариерата му на инвеститор, той вярва, че инвестираната любов води до моментална възвръщаемост на любов в още по-голям размер. Създава Институт за безкрайната любов, който да изучава динамиката на духовния пазар. Щедростта му за подобен вид инвестиции се корени в друг принцип - че именно свободният пазар е начинът да се премахне бедността. Всяко неетично начинание е обречено на провал - рано или късно, смята Джон Темпълтън.

През 1972 г. Сър Темпълтън учредява най-голямата световна годишна награда „Темпълтън“ в размер 1,000,000 английски паунда, която се обявява в Ню Йорк и се връчва в Лондон. Наградата е признание за изключителни постижения за дейности с духовни измерения. Материалният размер на наградата винаги надхвърля този на Нобеловата награда - един от начините, по които Сър Темпълтън се опитва да покаже, че постиженията в областта на духовното са не по-малко важни от тези в други области на човешкото развитие.

Голяма част от средствата си, Сър Темпълтън влага в основаната от него през 1987 г. фондация „Джон Темпълтън“. Мисията на фондацията е да служи като катализатор за научни изследвания, наречени от учениците и философи „Големите Въпроси“. Фондацията предоставя средства на най-добрите университети за изследвания в областта на теоретичната физика, космологията, еволюционната биология, познавателните и социални науки, които се съотнасят с любовта, прошката, творчеството, целта и смисъла на религията. В основата на филантропията на Темпълтън е вярата, че постоянните изследвания и чистата наука са мотора на човешкия прогрес.

Натурализиран британски гражданин, който живее на Бахамите, Темпълтън е удостоен с титлата „рицар“ от Кралица Елизабет II за многобройните му филантропски постижения.

През 2003 г. Международната Фондация за икономически изследвания „Атлас“ стартира програмата си по връчване на наградите „Темпълтън“ за принос към свободата след решение на Фондация Джон Темпълтън да отличава в продължение на четири години обществени организации, допринесли за изграждането на стабилно демократично общество в условията на отворен пазар.

През 2005 г. ПДИ бе удостоена с две награди „Темпълтън“ за принос в изграждането и поддържането на принципите на демокрацията и пазарната икономика.

Материалът е подготвен въз основа на прессъобщение, публикувано на страницата на Фондация „Джон Темпълтън“, публикуваните там цитати, и статията „Sir John Marks Templeton, investment analyst and philanthropist, died on July 8th, aged 95“, публикувана в печатното издание на списание The Economist на 17 юли 2008 г.

Програма Достъп до Информация

София 1000,
бул. Васил Левски N 76, ет. 3, ап. 3
тел/факс. (+ 359 2) 988 5062, 986 7709, 981 9791
E-mail: office@aip-bg.org
www.aip-bg.org

Редакционен екип

Александър Кашъмов, Гергана Жулева,
Дарина Палова, Диана Банчева,
Катерина Коцева, Кирил Терзийски,
Ралица Кацарска, Фани Давидова

*Ако желаете да подкрепите издаването на информационния бюлетин,
може да направите това на нашите банкови сметки:
Булбанк АД - Клон Аксаков - банков код : 6217 6307 SWIFT код: BFTBBSGF
* сметка в ЛЕВА (BGN) IBAN: BG69 BFTB 7630 1022 5620 87
* сметка в Щатски долари (USD) IBAN: BG87 BFTB 7630 1122 5918 49
* сметка в Евро (EUR) IBAN: BG34 BFTB 7630 1422 5974 10
Вашата подкрепа ще бъде отбелязана в Интернет страницата на ПДИ!*

©Програма Достъп до Информация
Материалите в това издание са обект на авторско право.
При цитиране позоваването на източника е задължително.